

PRZEGLĄD DOKUMENTACYJNY LEŚNICTWA

opracowany przez Dział Dokumentacji i Informacji Naukowo-Technicznej
Instytutu Badawczego Leśnictwa

Rocznik 12

Warszawa 1961

Nr 4

1. CZYNNIKI ŚRODOWSKA BIOLOGIA

129 111.8 IBL

Kleinlein G.: Ändert sich das Klima — verändert es unseren Wald? **Jeżeli zmienia się klimat — czy zmienia się także nasz las?** Allg. Forstz., 1960, t. 15, nr 26, A4, s. 368—369. — Omówienie stałego ocieplania się klimatu środkowoeuropejskiego począwszy od połowy XIX wieku. Lodowce w Alpach cofają się, powiększa się areał winnic. Na dalszą metę ocieplenie to wpłynie na podstawowe zagadnienia leśnictwa (hodowla, ochrona). Przewiduje się recesję jodły i świerka na korzyść buka w Bawarii. (W.B.)

130 IBL
114.261 — — 174.7 *Pinus, Picea* (43)

Zöttl H.: Die Mineralstickstoffanlieferung im Fichten- und Kiefernbeständen Bayerns. **Możliwości wzbogacania gleby w azot w drzewostanach świerkowych i sosnowych w Bawarii.** Forstwiss. Cbl. 1960, t. 79, nr 7/8, B5, s. 221—236, tab. 1, wykr. 6, mapa 1, poz. bibl. s. 234—236. — Możliwości wzbogacania gleby w azot na siedliskach różnych typów zostały dotąd stosunkowo mało zbadane. W celu uproszczenia wstępnych badań ograniczono ich zakres do litych drzewostanów sosnowych i świerkowych. W pobranych z lasu próbkach próchnicy stworzono w laboratorium warunki korzystne do rozwoju tlenowych mikroorganizmów glebowych. Po kilku tygodniach określano ilość nagromadzonego azotu mineralnego. Na podstawie badań stwierdzono, że drzewosta-

ny świerkowe i sosnowe pobierają w przybliżeniu podobne ilości azotu mineralnego — około 31 kg rocznie. (L.Z.).

131 114.6 : 181.351 IBL

Persidsky D. J., Wilde S. A.: The effect of biocides on the survival of mycorrhizal fungi. **Wpływ biocydów na rozwój grzybów mikoryzowych.** J. Forestry, 1960, t. 58, nr 7, A4, s. 522—524, fot. 2, poz. bibl. 10.— Glebę leśną traktowano mieszaniną: słabszych dawek chlordanu oraz mocniejszych „thiosanu” i alkoholu allilowego, następnie glebę tą zaszczepiano glebę z prerii, na której wysiano w uprawach wazonowych sosnę *Pinus radiata* D. Don. Przy większych dawkach mieszaniny gleba leśna została wysterylizowana zupełnie, co wpłynęło bardzo ujemnie na rozwój siewek. Mniejsze dawki mieszaniny sterylizowały glebę leśną mniej radykalnie, jednakże również obserwowano pewne zahamowanie rozwoju siewek, które rozwijały się normalnie jedynie przy zaszczepieniu gleby nie sterylizowanej glebę leśną. (L.Z.).

132 116.6 : : 462 IBL

Polakow A. F.: Miery bor'by s erozjej na gornych sklonach Karpat. **Sposoby zwalczania erozji na górskich zboczach Karpat.** Lesn. Choz., 1960, t. 12, nr 4, A4, s. 26—28, tab. 1. — Zręby zupełne i sam sposób zrywki drewna mają decydujące znaczenie dla intensywności procesów erozyjnych na zboczach. Szczególnie duże szkody wyrządza się w czasie zrywki

naziemnej, przy której zostaje zdarta ściółka i część próchnicy. W celu zapobieżenia erozji należy stosować rębnię przerębową lub ciągłą, a system zrywki — napowietrzny. Ponadto nie zadarnione zręby należy obsiewać trawą, odpady zaś zrębowe układać w wały. Wskazany jest również wysiew trwałego łubinu, który dobrze okrywa glebę, wzbogacając ją w azot. W Karpatach trwały łubin udaje się na zboczach do wysokości 200 m n.p.m. (W.C.).

133 145.1 *Lumbricidae* (43) IBL

Ronde G.: Die Regenwürmer süddeutscher Waldböden. **Dżdżownice gleb leśnych południowych Niemiec.** Allg. Forstz., 1960, t. 15, nr 18, A4, s. 265—269, fot. 2, rys. 2, poz. bibl. 20. — Rys historyczny badań nad dżdżownicami (*Lumbricus*, *Dendrobaena*, *Eisenia*, *Allolobophora*) począwszy od Linneusza, z podaniem biologii. Ich obecność w glebie zależna jest od mikrofauny. Wpływ dżdżownic na glebę polega na mechanicznym mieszaniu różnych jej warstw i spulchnianiu, oraz chemicznym wzbogacaniu gleby w azot. Dżdżownice są niezbędnym komponentem biocenozy glebowej, warunkującym jej równowagę. Zręby zupełne i wprowadzanie obcych gatunków drzew zmniejszają ilość dżdżownic w glebie. (W.B.).

134 160.27 : 232.3 IBL

Litwinienko S.N.: Wlijanje gibberielina na siejancy i siemiena. **Wpływ gibereliny na siewki i nasiona.** Lesn. Choz., 1960, t. 12, nr 4, A4, s. 81—82, fot 1, tab. 2. — Przeprowadzone próby z gibereliną krajowej produkcji wykazały jej dodatni wpływ na szybkość wzrostu siewek, szybkość kiełkowania nasion i ukorzenianie się zrzeczów. Giberelinę stosuje się w wodnych roztworach o bardzo słabym stężeniu 0,00025%. Siewki traktowane gibereliną (spryskiwane przez 10—15 dni)

w końcu okresu wegetacyjnego były 2—3 razy większe od kontrolnych. Nasiona wymagające stratyfikacji po moczeniu przez 3 doby w 0,0002% wodnym roztworze gibereliny wysiane kiełkowały po kilku dniach. Przy stosowaniu gibereliny należy jednocześnie zapewnić roślinom dobre warunki wzrostu i odżywiania poprzez intensywne pielęgnowanie i nawożenie gleby. (W.C.).

135 IBL

176.1 *Populus* : 165.72 — — 232.32

Wettstein-Westersheim W.: Eignungsprüfung von Aspen für die Anzucht von leistungsfähigen Pflanzgut. **Badanie osiki z punktu widzenia produkcji wartościowego materiału sadzeniowego.** Allg. Forstztg. 1960, t. 71 nr 11/12, A4, wkładka ss. nlb. 1, tab. 2. — Omówiono wyniki 9 skrzyżowań osiki i 6 skrzyżowań osiki z topolą białą, podając liczbę otrzymanych siewek, procent wypadów, średnią wysokość oraz jej zmienność. Stwierdzono, że siewki ze skrzyżowań międzygatunkowych (osika x topola biała) odznaczają się dużą szybkością wzrostu, oraz znacznie większą zmiennością wysokości aniżeli skrzyżowania samej osiki. Na podstawie cech krzyżówek określono wartość reprodukcyjną drzew matecznych. Taka ocena drzew matecznych umożliwi wybór najbardziej wartościowych ekotypów osiki. W ten sposób wybrane drzewa mogą być rozmnażone nie tylko wegetatywnie, lecz także z nasion. (L.J.).

136 181 : 174.7 *Larix* IBL

Schreiber M.: Zur physiologischen Reaktionsweise von Provenienzen der Europäischen Lärche, der Japanlärche und der Sibirischen Lärche auf gleiche Umweltsbedingungen, **W sprawie fizjologicznego reagowania modrzewi — europejskiego, japońskiego i syberyjskiego różnego pochodzenia na jednakowe warunki.** Cz. 1. Cbl. ges. Forstwesen, 1960,

t. 77, nr 1, B5, s. 18–26, tab. 1, wyk. 3. — Modrzewie cierpią na choroby świadczące o zakłóceniu procesów fizjologicznych w ich organizmie. Ponieważ zachodzi prawdopodobieństwo, że zakłócenia te zależą od dziedzicznych cech modrzewia, podejmowane są szerokie badania nad rasami tego gatunku. Zauważono, że czasem modrzewiom z rejonów alpejskich odpowiadają warunki klimatyczne pozostające pod wpływem czynników oceanicznych, a korzystne warunki glebowe mogą w pewnym stopniu rekompensować mniej korzystny klimat. Przeprowadzono badania fizjologiczne oparte na określaniu ilości krzemu i wapnia w popiele z igieł modrzewia, wskazując, że wartość nawozowa ściółki modrzewiowej zależy nie tylko od warunków klimatycznych i glebowych, lecz również od rasy. (L.Z.).

137 181.341 IBL

Löffler A.: Symptomy nedostatku nieto-rych prokov vo vyžive semenáčkov a sadeničiek. **Oznaki braku niektórych elementów w pokarmie siewek i sadzonek.** Les, 1960, t. 16, nr 8, B5, s. 232–235, — Brak odpowiedniej ilości poszczególnych elementów w pokarmie roślin wywołuje różne ujemne następstwa w ich rozwoju. Brak azotu objawia się żółtozielonym zabarwieniem liści i igieł i powoduje zahamowanie wzrostu oraz skrócenie cyklu wegetacyjnego. Niedostatek fosforu można rozpoznać po osłabieniu całej rośliny, słabym kwitnieniu i przedłużonym okresie wegetacyjnym. Brak potasu nie objawia się wyraźnie, powoduje jednak słabe drewnienie pędów, w następstwie zaś ich przemarzanie i podatność na choroby. Niedostatek magnezu uwidacznia się plamistością liści lub żółknięciem igieł i odbija się na asymilacji. Chloroza rośliny świadczy o braku żelaza, wywołującym osłabienie asymilacji i więdnienie. Brak manganu powoduje żółknięcie liści i igieł i chlorozę. Szkodom można zapobiec przez stosowanie odpowiednich

związków chemicznych w określonych dawkach. (S.K.).

2 HODOWLA LASU

138 232.31/32 — — 176.1 *Populus* IBL

Wettstein-Westersheim W.: Weisspappelsämlingsanzucht. **Hodowla siewek topoli białej.** Allg. Forstztg, 1960, t. 71, nr 11/12, A4, wkładka ss. nlb. 0,5. — Zbiór kotek z nasionami topoli białej zaleca się wykonywać na 2–3 dni przed ich dojrzaniem. Nasiona należy jak najszybciej pozyskiwać z kotek, a po wysiewie glebę utrzymywać w stałej wilgotności. Nasion topoli białej nie należy nakrywać ziemią. Glebę przed wyschnięciem dobrze zabezpiecza lekkie nakrycie jej słomą. Słomę po 8 dniach stopniowo się usuwa, a w czasie pochmurnej pogody całkowicie się ją zdejmuje. Wskazane jest dalsze podlewanie małych siewek (L.J.).

139 232.324.3 : 242 IBL

Schmidt W.: Zur Analyse von Dickungen nebst Folgerungen für Anerkennung und Auslesedurchforstung. **W sprawie analizy młodników przy ich ocenie hodowlanej i przy trzebieży selekcyjnej.** Forstarchiv, 1960, t. 31, nr 7, A4, s. 105–109, poz. bibl. 9. — Podano wyniki badań nad wpływem cech dziedzicznych, więzby stosowanej przy zakładaniu uprawy oraz sposobu prowadzenia trzebieży na wartość hodowlaną młodników sosnowych. Szczególną uwagę zwrócono na grubość gałęzi. Największy wpływ na grubość ugałęzienia wywiera więzba, znacznie natomiast mniejszy dziedziczność. Stosowanie odpowiedniej do tego celu więzby pociągałoby jednak za sobą obniżkę produkcji masy drzewnej. Według szwedzkich doświadczeń przy więźbie 0,75 × 0,75 m 48-letni drzewostan sosnowy wykazał przeciętną grubość pni 17,2 cm, a masa gałęzi stanowiła 44% masy strzały, gdy

tymczasem przy więźbie 3 × 3 m grubość pni wynosiła 24,3 cm, a masa gałęzi stanowiła 92% masy strzały. (L.Z.).

140 IBL
232.328.1 — 176.1 *Populus, Salix*

Ortmann Ch.: Die Kultur von Kurzstecklingen. **Zakładanie upraw z zastosowaniem krótkich zrzewów.** Arch. Forstw., 1960, t. 9, nr 6, B5, s. 542–560, fot. 8, tab. 5, wyk. 1, poz. bibl. 12. — Podano wskazówki wegetatywnego rozmnażania topoli i wierzby. Główną uwagę poświęcono zbadaniu możliwości dopuszczalnego zmniejszania długości i grubości zrzewów. Stwierdzono, że przy stosowaniu zrzewów o długości 3–4 cm, odpowiednio przygotowanych w cieplarni, można kilkakrotnie zwiększyć produkcję sadzonek, a procent ich przyjęcia może być nawet wyższy niż normalnych zrzewów o długości 20 cm. Rozpatrzono warunki sprzyjające szybszemu ukorzenianiu się i rozwojowi zrzewów, uwzględniając przede wszystkim zrzewy krótkie. (Streszcz. ros. i ang.). (L.Z.).

141 232.425.1 : 114.267 IBL

Schmid E.: Bisherige Ergebnisse sechsjähriger Kalkdüngungsversuche. **Dotychczasowe wyniki 6-letnich doświadczeń z wapnowaniem.** Allg. Forstztg, 1960, t. 71, nr 9/10, A4, s. 99–103, fot. 4, tab. 13. — Podano wyniki badań nad wpływem wapnowania na chemizm i fizyczne własności gleby, próchnicę, florę, mikrofaunę oraz na przyrost masy drzewnej. Stwierdzono m.in., że na jednym z poletek nie wapnowanych w 100 g gleby mieściło się 3,8 mg azotu, natomiast na poletku znawożonym wapnem palonym (9 t na 1 ha) ilość azotu zwiększyła się do 13,7 mg. Wapnowanie zmienia także stosunek węgla do azotu (C/N) na korzyść azotu. Stosowano 5–20 t/ha węglanu wapnia (Ca CO₃), oraz 2,5–10 t/ha wapna palonego, nie stwierdzając szkodliwości wapnowania nawet przy dużych

dawkach. Podczas obserwacji nad zmianą flory i mikrofauny pod wpływem wapnowania zauważono zanik roślin charakterystycznych dla gleb kwaśnych, a pojawienie się nowych. Na glebie wapnowanej kolonie grzybów ustępowały miejsca koloniom bakterii rozkładających próchnicę. Ogólnie wapnowanie zwiększa przyrost drzew w stopniu pozwalającym na zwrot nakładów finansowych w ciągu 7 lat. (L.J.).

142 IBL
232.429 — 181.6 — 174.7 *Picea*

Michajłow W. K.: Rost i rozwój jełowowo podrosta w pierwyje gody żizni. **Wzrost i rozwój nalotu świerkowego.** Lesn. Choz., 1960, t. 12, nr 7, A4, s. 7–8. — Większość (95%) siewek świerkowych przez pierwsze kilka lat rośnie w kierunku poziomym, a dopiero potem zaczyna rosnać normalnie, pionowo. Młode bowiem siewki powstałe z nasion kiełkujących pod ściółką czy runem często nie mogą wydostać się na powierzchnię. Jedynie siewki z nasion, które skiełkowały na spróchniałych pniach, od razu rosą pionowo. Spotyka się 3 zasadnicze rodzaje zgięć: kolankowate, szablaste i złożone. Należy przypuszczać, że większość siewek rosnących od razu pionowo w ciągu 2 pierwszych lat ginie na skutek nie sprzyjających warunków, a przy życiu pozostają siewki rosnące poziomo pod osłoną runa. Na pędzie poziomym powstają korzenie przybyszowe (korzenie właściwe często zanikają). Próby z poziomym sadzeniem sadzonek świerkowych na częściowo przygotowanej glebie dają dobre wyniki. Przy tym sposobie sadzenia system korzeniowy znajdujący się w górnej warstwie próchnicznej dobrze się rozwija, strzałka zaś szybko przyjmuje położenie pionowe. (W.C.).

143 242 — 56 IBL

The Pudden clinal plot, thinning experiments without surrounds. **Metoda „stop-**

niowanych” powierzchni Puddena; doświadczenia trzebieżowe bez pasów otaczających. Emp. For. Bev., 1960, t. 39, nr 100, B5, s. 168–171, rys. 2, tab. 1. — Przy doświadczeniach nad wpływem rozmaitej intensywności trzebieży na przyrost masy lub jakość produkowanego drewna napotyka się dwie największe niedogodności: 1) potrzebę przeznaczania znacznej przestrzeni na pasy otaczające powierzchnie próbne, oddzielające je od sąsiednich drzewostanów inaczej pielęgnowanych oraz 2) trudności ujęcia uzyskiwanych wyników w postaci funkcji matematycznej. Obydwie te niedogodności usuwa metoda H. Puddena opracowana w lasach Kenii i Burmy. Polega ona na zakładaniu powierzchni próbnych koło siebie seriami według stopniowo wzrastającej intensywności trzebieży, tak że sąsiadujące powierzchnie różnią się nieznacznie. Całe zaś serie pozwalają na matematyczne ujęcie wyników. (L.Z.).

144 237 : 114.1/2 IBL

Kozel J.: Kombinowany způsob meliorace degradovaných písčitych lesních půd s ortštejnem. **Kombinovaná metoda melioracji zdegradowanych piaszczystych gleb leśnych z rudawcem.** Lesnictvi, 1960, t. 6, nr 7, B5, s. 569–584, fot. 2, tab. 13, poz. bibl. 25. — Zdegradowane gleby leśne zajmują w Czechach 460 tys. ha. W poszukiwaniu najlepszego sposobu uproduktownienia ich podjęto następujące doświadczenie. Jesienią usunięto z powierzchni istniejący drzewostan przez wyrwanie drzew za pomocą ciężkiego ciągnika. W marcu zorano na głębokość 60 cm w celu rozkruszenia rudawca, a na poletkach rozsiano wapno lub mączkę bazaltową, względnie rozrzucono szlam stawowy albo wysiano żółty łubin. W kwietniu zalesiono powierzchnię dębem (siewem), sosną, brzozą, wierzbą, iwą, bzem koralikowym. Później dosadzono jeszcze grab i clszę szarą. Po 6 latach stwierdzono wyraźnie dodatni wpływ takiego po-

stępowania na własności mechaniczne, fizyczne, chemiczne i fizyko-chemiczne gleby. Sadzonki wysadzone na tak przygotowanej powierzchni, rozwijały się dobrze i odznaczały się bujnym wzrostem. (S.K.).

145 237 : 114.27 IBL

Lhotsky J.: Vliv meliorační kultivace lesních půd na dynamiku ustrojné příměsi. **Wpływ melioracyjnej uprawy gleb leśnych na dynamikę substancji organicznych.** Lesnictvi, 1960, t. 6, nr 7, B5, s. 549–568, tab. 3, wyk. 5, poz. bibl. 35. — W celu stwierdzenia zmian pod względem zawartości składników organicznych w glebach leśnych zbadano profile o glebie grubo-, średnio- i drobno-ziarnistej. Im gleba jest bardziej drobnoziarnista i mniej przewiewna, tym bardziej zmniejsza się intensywność humifikacji, a wzrasta udział składników surowych. Związane z uprawą wapnowanie przyczynia się do zwiększenia intensywności humifikacji. W glebach o ekstremalnych właściwościach fizycznych zmiany ilościowe przechodzą w zmianę jakości procesów humifikacyjnych. Intensywna uprawa gleby dodatnio wpływa na dynamikę próchnicy w glebach piaszczystych, piaszczysto-gliniastych i gliniastych o określonej wilgotności. W glebach ilastych natomiast wywołuje uprawa ujemne zmiany, przy czym granicą krytyczną jest zawartość 42% części ilastych. (S.K.).

146 237.4 : 114.41 IBL

Materna J.: Meliorace lesních půd organomineralnými hnojivy. **Melioracja gleb leśnych za pomocą nawozów organomineralnych.** Lesnictvi, 1960, t. 6, nr 7, B5, s. 533–548, tab. 13, wyk. 2, poz. bibl. 6. — Dobre wyniki daje stosowanie kompostu z udziałem mączki skalnej w celu poprawienia gleb zdegradowanych. Podjęto doświadczenie, którego celem

było określenie wpływu mączki na próchnicę. Wykazało ono, że mączka wywiera taki sam wpływ jakościowy jak i nawozy wapniowe, chociaż zawiera mniej wapnia, magnezu i potasu. Kompost z surowej próchnicy i mączki diabazowej wpływa na zwiększenie przyrostu sadzonek i zmniejszenie ich wypadu. W glebie nawożonej takim kompostem intensywniej przebiega krążenie substancji pokarmowych i zmniejsza się kwasowość. Równocześnie kompost taki jest znacznie tańszy od nawozów sztucznych. (S.K.).

147 282 — — 174.7 *Picea* IBL

Petzold G.: Künstliche Verlängerung der Lohzeit in Fichtenbeständen. **Sztuczne przedłużanie czasu pozyskiwania kory garbarskiej w drzewostanach świerkowych.** Forst u. Jagd 1960 t. 10, nr 8, A4, s. 379. — Krótki opis i rezultaty doświadczenia przeprowadzonego w 90-letnim drzewostanie świerkowym o przeciętnej wysokości 27 m, na wysokości 500 m n.p.m. w rejonie o rocznej sumie opadów 970 mm i glebach typu pseudoglejowych buroziemów. W celu przedłużenia okresu pozyskiwania kory obrączkowano drzewa na wysokości piersi, wycinając pas kory szerokości 5 cm. Stwierdzono, że zabieg ten pozwalał przedłużyć okres pozyskiwania, trwający w warunkach badań przeciętnie 65 dni, o 10 dni do dwóch tygodni. Wskutek dodatkowego nakładu pracy koszt pozyskania wzrósł o 0,65 marki na tonę (przy zrębach zupełnych). Uznano, że przy zrębach częściowych i małych pierśnicach zwyżka kosztów nie powinna przekraczać 2 marek. (L.Z.).

3. NAUKA O PRACY. POZYSKIWANIE DREWNA: PRACE ZRĘBOWE I TRANSPORT. INŻYNIERIA LEŚNA

148 304 IBL

Rontgendiagnostike Untersuchungen an Waldarbeiten zur Feststellung von

Abnutzungsschaden. Oprac.; Bezold K. i inni: **Badania rentgenologiczno-diagnostyczne robotników leśnych w celu ustalenia schorzeń powstałych na skutek wieloletniej pracy.** Forstarchiv, 1960, t. 31, nr 8, A4, s. 121—126, fot. 1, tab. 8, wyk. 2, poz. bibl. 8. — Opis i rezultaty badań rentgenologicznych nad zmianami morfologicznymi kręgosłupa u robotników leśnych po wieloletniej pracy. Zdjęcia rentgenowskie wykazały, że na 116 robotników pracujących więcej niż 20 lat w lesie u 85 wystąpiły zmiany morfologiczne kręgosłupa. Stwierdzono, że zmiany te występują przeważnie u osób rozpoczynających pracę przed osiągnięciem dojrzałości. Jednakże nie wiążą się one z procesami chorobowymi, gdyż wielu z nich nie skarżyło się na żadne dolegliwości (nawet przy najsilniejszych zmianach). Występujące zaś choroby wykazały raczej związek z wiekiem robotników i długością okresu pracy. (L.Z.).

149 31 (47) IBL

Roos L. W.: Bliższe i dalsze rubieże lesopromyszlennoj tiechniki. **Bliższe i dalsze zadania techniki pozyskiwania drewna.** Lesn. Promyszl. 1960, t. 38, nr 5, A4, s. 1—4. — Pierwszym zadaniem na najbliższe lata jest przebudowa przedsiębiorstw przy zastosowaniu najbardziej postępowych metod organizacji pracy. W drugim okresie (siedmiolatka 1959—65), należy wprowadzać do produkcji nowe maszyny i nowe procesy technologiczne. W trzecim okresie 15—20 lat przewiduje się możliwość wprowadzenia zupełnie nowych mechanizmów i procesów technologicznych. Omówiono kierunek rekonstrukcji i projektowania nowego sprzętu leśnego w ZSRR: piły motorowe Družba o większej mocy, ze zmniejszeniem do minimum wibracji; zwiększenie mocy silników zrywkowych TDT-40 i TDT-60 oraz zaopatrzenie ich w szereg urządzeń pomocniczych; wyprodukowanie nowych typów ciągników kołowych do prac leś-

nych; nowe mechanizmy zawieszane na ciągnikach; wprowadzenie do eksploatacji maszyn ścinkowo-zrywkowych i ścinkowo-załadowczych, zmieniających w sposób zasadniczy proces technologiczny pozyskiwania drewna, wprowadzenie zdalnego sterowania do wciągarek zrywkowych i załadowczych i wiele innych. (K.C.).

150 311 : 377.79 IBL

Bojko A. P.: Organizacja lesozagotowok w bukowych lasach Karpat. **Organizacja pozyskiwania drewna w lasach bukowych Karpat.** Lesn. Promyszl., 1960, t. 38, nr 8, A4, s. 17–18, rys. 2. — Omówiono zasady rozplanowania zrębów i wykorzystania do zrywki kolejek stosowane w Karpatach. Omówiono zasadnicze dwa warianty zrębów zakładanych prostopadle do warstw i równolegle do warstw. Podano organizację pracy. Uzyskiwana wydajność na robotnika i zmianę wynosi 1,4–1,9 m³. (K.C.).

151 325 (43) IBL

Erteld W.: Sortierung und Standardisierung von Rohholz. **Sortowanie i normalizacja surowca drzewnego.** Arch. Forstw. 1960, t. 9, nr 6, B5, s. 561–568. — Charakterystyka obowiązującej od 1 stycznia 1958 r. w NRD instrukcji pomiaru i klasyfikacji drewna z dnia 24 listopada 1955 r. oraz porównanie jej z poprzednią instrukcją z 1936 r. W obecnie obowiązującej instrukcji zwiększono liczbę klas sortymentów, ulepszono określenie oraz oparto pomiar drewna na nowych zasadach. Jednakże wymaga ona już obecnie uzupełnień, gdyż w miarę rozwoju wiedzy o surowcu drzewnym uzyskuje się coraz nowe możliwości racjonalniejszego jego wykorzystania. Dalszych badań wymaga również zagadnienie jak daleko idąca normalizacja sortymentów drzewnych będzie opłacalna. (Streszcz. ros. i ang.). (L.Z.).

152 332 : 367 IBL

Wasiliew B. A., Fiedorienko W. N.: Iz opyta miechanizacji lesooczistnyh rabot. **Z doświadczeń nad mechanizacją prac przy oczyszczaniu terenu z drzew i krzewów.** Lesn. Promyszl. 1960, t. 38, nr 9, A4, s. 5–7, fot. 4, tab. 1. — Omówiono maszyny stosowane do karczowania pni i usuwania krzaków z terenów przeznaczonych pod wylesienie lub inne cele. Omówiono agregat D-174W do usuwania krzaków, oraz karczownik-spycharkę D-210W. (K.C.).

153 361.7 IBL

Grammel R., Otto J., Steinlin H.: Durchführung und Ergebnisse der Versuche mit der Entrindungsmaschine Römer. **Wyniki prób przeprowadzonych z korowaczką Römer.** Allg. Forst-u. Jagdztg, 1960, t. 131, nr 7, A4, s. 145–153, fot. 4, rys. 1, tab. 5, wyk. 7, poz. bibl. 10 — Podano sposób działania maszyny oraz wyniki prób. Korowaczka jest przystosowana do drewna długiego w lesie: drewno stosowe należy korować innymi maszynami w punktach stałych i półstałych. Porównanie z pracą ręczną wykazało, że korowaczka Römer pozwala na zaoszczędzenie nie tylko rąk roboczych i czasu pracy, lecz również kosztów. Obrazują to wykresy i tabele, które porównują pracę korowaczki w różnych warunkach terenowych i w różnych miesiącach. (S.L.).

154 363.5 IBL

Usanow A. W.: Mieczaniczeskij pilodrowokol. **Mechaniczny piloklin (do łupania drewna).** Lesn. Choz., 1960, t. 12, nr 4, A4, s. 47, fot. 1. — Na żelaznej ramie osadzono obracające się klinowe wrzeciono, za pomocą którego można łupać wałki i szczapy o długości 1 m. Na miejsce wrzeciona można założyć pilę tarczową do poprzecznego cięcia drewna.

Obsługa jedno- lub dwuosobowa. Napęd z silnika elektrycznego. Budowa przyrządu jest bardzo prosta, tak że można go wykonać sposobem gospodarczym. (W.C.).

155 367 : 375.4 IBL

Wasilejew E. A., Kozubow G. M.: Walka i trielowka dieriewjew s korniami. **Obalanie i zrywka drzew z korzeniami.** Lesn. Promyszl., 1960, t. 38, nr 5, A4, s. 8–9, fot. 2. — Omówiono wyniki prób obalania i transportu drzew z korzeniami, przeprowadzonych przez karelską filię CNIIME. W celu uzyskania dodatkowej masy drewna, pozostawianej dotychczas w ziemi, w postaci użytkowanej karpiny, drzewa obala się za pomocą ciągnika S-80, zrywa i przewozi na składnicę manipulacyjną, gdzie obcina się karpinę i wyrabia pozostałe sortymenty. Omówiono technikę pracy i jej wydajność. Przy zastosowaniu omawianej metody uzyskano 18–25% dodatkowej masy, nadającej się do przerobu na płyty. (K.C.).

156 375.4 : 377.44 IBL

Chariczew W. S., Maron R. S.: Wywózka lesa traktorom S-80 s pienom. **Podwózka drewna ciągnikiem S-80 z tarczą poślizgową.** Lesn. Promyszl. 1960, t. 38, nr 5, A4, s. 12–13, fot. 1, rys. 1. — Omówiono wykorzystanie ciągników S-80, zaopatrzonych w tarczę poślizgową do podwózki drewna na odległość do ok. 5 km. Drzewa z koronami są zrywane przez ciągnik TDT-40 z odległości do 150 m do drogi, na której znajduje się tarcza poślizgowa. Po ułożeniu i uwiązaniu na niej pakietu o masie ok. 17 m³ — ciągnik S-80 dostarcza ładunek nawet po bardzo złych drogach — do składnicy manipulacyjnej. Na podstawie przeprowadzonych obserwacji, autorzy dochodzą do wniosku, że metoda ta może być stosowana do podwózki drewna na odległość do 8 km. (K.C.).

157 377 : 362.7 (71) IBL

New machinery available for loggers. **Nowe maszyny do pozyskania drewna.** Canada Lumberman, 1960, t. 80, nr 5, A4, s. 26–27, fot. 16, rys. 4. — Przegląd najnowszych modeli sprzętu przeznaczonego do prac leśnych wprowadzanego na rynek kanadyjski. Podano krótkie charakterystyki nowych ciągników gąsienicowych firm Alis Chalmers, Case, Caterpillar, J. Deere, Euclid, International, Oliver, wyposażenie ciągników (sprzęt pomocniczy) — urządzenia załadowcze, narzędzia do robót ziemnych, wciągarki; urządzenia załadowcze na ciągnikach kołowych Caterpillar, Le Tourneau, Hyster, Patrick, Skajit itp; piły motorowe Nygram, Pioneer, Remington, Stihl, Titan; aparaturę radiową do komunikacji z pojazdami pracującymi w terenie; specjalny sprzęt do zrywki linowej. (K.C.).

158 377.22/23 (485) IBL

Szajajew S.A., Stupniew G. K.: Pogru-zocznyje sriedstwa na lesorazrobotkach Szwecji. **Szwedzkie urządzenia do załadunku drewna.** Miechaniz. Awtomat. Proizw., 1960, t. 14, nr 5, A4, s. 47–49, fot. 6, tab. 1. — Omówiono pokrótce warunki pracy w Szwecji oraz dano przegląd stosowanego tam sprzętu do załadunku drewna: żuraw Hiab z napędem mechanicznym, boczne urządzenia przerzutowe, wciągarki bębnowe, żuraw Hiab-Elephant z chwytakiem hydraulicznym, ładowarki czołowe na ciągnikach gąsienicowych i kołowych. Podano charakterystykę sprzętu, wydajność i koszty. (K.C.).

159 377.41 — — 377.44 IBL

Tractor-mounted arch. **Luk dłużycowy zamontowany na ciągniku.** Timberman, 1960, t. 61, nr 8 A,4, s. 44. fot. 3. — W celu usprawnienia zrywki ciągnikowej jedna z firm amerykańskich zamontowała na

ciągniku gąsienicowym J. Deer 440, łąk dłużykowy, dwukołowy, zawieszony na podnośniku hydraulicznym ciągnika. W czasie jazdy z ładunkiem pracuje on jak normalny łąk dłużykowy. W czasie przejazdu bez ładunku jest on unoszony do góry przez podnośnik, dzięki czemu uzyskuje się większą zwrotność i szybkość jazdy ciągnika. (K.C.).

160 377.44 IBL

Horses give way to small crawlers. **Konie ustępują małym ciągnikom gąsienicowym.** Canada Lumberman, 1960 t. 80, nr 5, A4, s. 32–33, fot. 4. — Omówiono coraz szersze zastępowanie przy zrywce koni przez małe ciągniki gąsienicowe stanowiące własność farmerów, podając jako przykład International TDT-5. Dzięki wprowadzonym udoskonaleniom konstrukcyjnym mogą one pracować w znacznie trudniejszym terenie niż konie, a zaopatrzone w dodatkowe wyposażenie — mogą być wykorzystane do różnych operacji, jak zrywka, załadunek, prace ziemne itp. Czynnikiem hamującym jeszcze szersze i szybsze wprowadzanie ciągników do prac zrywkowych jest stosunkowo wysoki, ich koszt. Szereg uwag aktualnych w naszych warunkach. (K.C.).

161 377.44 IBL

New machine tackles muskeg logging. **Nowa maszyna radzi sobie z pozyskaniem drewna na terenach bagiennych.** Canada Lumberman, 1960, t. 80, nr 7, A4, s. 34–35, fot. 2. — Omówiono wyniki prób nowego typu ciągnika, wyprodukowanego przez firmę Robin-Nodwell Mfg. (Model RNS-„Timber Wolf.”). Ciągnik zaopatrzony jest w 6-cylindrowy silnik Forda i przeznaczony do pracy na bardzo miękkim gruncie. Przystosowany jest do zrywki półpodwieszanej lub przewożenia ładunku na ciągniku. Ładowność około 2,5 tony. Nacisk jednostkowy na grunt ok.

0,200 kG/cm². Prędkość do 12 mil na godz. Jako rolki toczne zastosowano koła ogumione na masywach. Oddaje wielkie usługi w trudnych warunkach terenowych. (K.C.).

162 377.49 — — 38 IBL

Miegaworian L. O.: Uniwersalnyj agregat CNIIME — KBK-3. **Uniwersalny agregat CNIIME — KBK-3.** Lesn. Promyszl., 1960, t. 38, nr 5, A4, s. 11–12, fot. 3. — W związku z pewnymi niedomaganiem dotychczas stosowanych agregatów (KBK-1 na ciągniku S-80 i KBK-2 na ciągniku S-100), rozpoczęto produkcję agregatów KBK-3 na ciągniku T-140. Agregat taki jest przystosowany do zawieszania na nim lemiesza spycharki, karczownika i koparki. Może być wykorzystany przy rozmaitych pracach leśnych, związanych z melioracjami, robotami ziemnymi itp. Szerokość ramy karczownika wynosi 3500 mm, wysokość podnoszenia 2 m, długość lemiesza spycharki 3 m; koparka przystosowana jest do wykonywania rowów trapezowych o głębokości 800 mm (dno 300 mm). Wydajność przy karczowaniu wynosi 600 pni na zmianę, przy oczyszczaniu terenu od krzaków i drobnych drzew z grupowaniem wykarczowanego materiału — 1,5–3 ha, przy spulchnianiu gruntu 2–4 ha, przy obalaniu drzew z korzeniami 250–900 sztuk na zmianę. (K.C.).

163 377.79 IBL

Pavliček A.: Dopravni lanovka typu Valtelina na IZ Brumov. **Kolejka linowa typu Valtelina w LZ Brumov.** Lesn. Práce, 1960, nr 7, B5, s. 309–312, fot. 3, tab. 1. — Opis kolejki linowej typu Valtelina zmontowanej w trudnym górskim terenie leśnictwa Navojna (Białe Karpaty), gdzie występują duże powierzchnie przeszłorębnych buczyn. Podano niektóre dane techniczne: grubość liny nośnej

głównej — 22,4 mm, wytrzymałość — 8000 kG, drugiej liny — 18 mm i 3000 kG, liny pociągowej — 12,5 mm i 300 kG, rozstaw podpór — ok. 100 m, napęd częściowo grawitacyjny, częściowo z traktora umieszczonego na dolnej stacji, odstęp między ładunkami — 150 m, maksymalny ciężar jednego ładunku — 1500 kg, maksymalna długość kłód — 12 m, obsługa — 7 ludzi (1 hamulcowy, 3 przy naładunku i 3 na dolnej rampie), wydajność dzienna do 30 m³ drewna. (S.K.).

4. SZKODY W LESIE. OCHRONA LASU

164 425.1 (47) IBL

Lugowej Je W.: Wlijanje gazow i pyli na chwojnyje nasazdjenja podmoskowja. **Wpływ gazów i pyłów na zadrzewienia iglaste pod Moskwą.** Lesn. Choz., 1960, t. 12, nr 7, A4, s. 16. — W ostatnim 20–30-leciu zaobserwowano znaczne wypadki drzew iglastych w parkach wschodniej części Moskwy. Wypadki te przypisuje się szkodliwemu działaniu dymów, gazów, sadzy i pyłów. Dymy fabryczne zawierają do 5% siarki. W ciągu roku do atmosfery ziemskiej dostaje się około 15 mln t. dwutlenku siarki, który już przy koncentracji 0,001% jest szkodliwy dla roślin. Tymczasem stężenie tego gazu w powietrzu jest bardzo małe. Okazuje się, że dwutlenek siarki w wilgotnym powietrzu przechodzi w bezwodnik kwasu siarkowego, który z opadami trafia do ziemi. Stwierdzono, że odporność drzew na zadymienie zależy głównie od wilgotności powietrza. Im wilgotniejsze powietrze, tym większa odporność drzew na dymy, gazy i pyły. Wilgotność powietrza w Moskwie jest dostatecznie wysoka, a obecnie jeszcze wzrosła, po zbudowaniu zbiorników wodnych, tak więc zdaniem autora, wypadanie gatunków iglastych nie może być spowodowane zadymieniem, ale jakąś inną przyczyną (W.C.).

165

425.1

IBL

Guderian R., Haut H., Stratmann H.: Probleme der Erfassung und Beurteilung von Wirkungen gasförmiger Luftverunreinigungen auf die Vegetation. **Problemy ujęcia i oceny oddziaływania gazowych zanieczyszczeń powietrza na roślinność** Z. Pfl Krankh., 1960, t. 67, nr 5, B5, s. 257–264, wyk. 6, poz. bibl. 15. — Autor rozróżnia pojęcia „uszkodzeń” i „szkód”. Do szkód zalicza on tylko takie, które obniżają wartość użytkową roślin. Szkód powodowanych przez gazy można uniknąć jedynie przez ograniczenie wyrzucania fitotoksycznych składników przez kominy fabryczne. Ograniczenie to powinno być tak obliczone, aby osiadanie tych składników na roślinach nie przekraczało ustalonych granic tolerancji. Zestawiono metody diagnozy szkodliwych wpływów. Wykazano, jak można z zależności pomiędzy osiadaniami zanieczyszczeń a szkodliwym ich oddziaływaniem określić szkodę i granice tolerancji, jako podstawy zarówno do oceny zagrożenia roślinności jak i do pomiaru wydalania składników szkodliwych z dymami. (S.L.).

166

425.1 (43)

IBL

Borsdorf W.: Beiträge zur Fluorschäden-diagnostik. I. Fluorschäden-Weiserpflanzen in der Wildflora. **Przyczynki do diagnostyki szkód powodowanych przez fluor. I. Dziko rosnące rośliny wskaźnikowe szkód powodowanych przez fluor.** Phytopath. Z., 1960, t. 38, nr 3, B5, s. 309–315, poz. bibl. 6. — Badania przeprowadzono w latach 1957–59 w środkowych Niemczech, w pobliżu zakładów, których dymy zawierają fluor. Na podstawie makroskopowych obserwacji szkód (głównie nekrozy na końcach i brzegach liści) sporządzono wykaz 59 gatunków roślin, dzieląc je na 4 grupy pod względem wrażliwości. Najwrażliwsze okazały się *Vitis vinifera*, *Carpinus betulus*, *Iris*

germanica, *Arrhenatherum elatius* i *Dactylis glomerata*. Gatunki rodzin *Labiatae*, *Compositae*, *Papilionaceae*, *Cruciferae* i *Umbelliferae* — bardzo odporne. Stopień uszkodzeń wahał się ponadto w zależności od wielu czynników zewnętrznych. Wykaz roślin wskaźnikowych może być przydatny jako środek pomocniczy przy stawianiu diagnozy szkód dymowych. (S.Ł.).

167 453 : 44 : 411 IBL

Franz J.: Vorträge der Sektion „Biologische Schädlingsbekämpfung“ beim 10. Internationalen Entomologen-Kongress, Montreal 1956. **Referaty sekcji „Biologiczne zwalczanie szkodników”, wygłoszone na 10 Międzynarodowym Kongresie Entomologów Montreal 1956.** Z. Pfl — Krankh., 1960, t. 67, nr 7, B5, s. 410—415, poz. bibl. 61. — 87 referatów w/w. sekcji podzielono na 8 grup: biologiczne zwalczanie 1) szkodników, 2) chwastów, 3) rola mrówek w walce biologicznej, 4) roślinożerne roztocze w sadach i ich naturalne ograniczanie, 5) patologia i mikrobiologiczne zwalczanie owadów, 6) zastosowanie się pasożytów do żywicieli, 7) dynamika populacji, 8) biologiczne zwalczanie mszyc jodły oraz różne projekty. Leśnictwa dotyczyło głównie 9 referatów o mszycach jodły. Omówiono w nich gospodarcze znaczenie szkodnika i wielostronność zagadnienia. Przede wszystkim chodzi o gatunek *Adelges (Dreyfusia) piceae* (Ratz.), zawleczony do Ameryki Pn., jego rozprzestrzenienie, oraz prace nad rozmnożeniem naturalnych wrogów sprowadzonych z Europy. (S.Ł.).

168 IBL
453 : 414.12 — — 145.7 × 19.96
Melolontha — — 174.7 *Pinus*

Bieriezina W.M.: Wlijanje na rost sosny chemiczeskowo mietoda borby s żukami majskowo chruszcza. **Wpływ chemicznej**

metody walki z chrabąszczem majowym na wzrost sosny. Lesnoj Ż., 1960, t. 3, nr 3, B5, s. 41—43, tab. 1. — W leśnictwie sawalskim, okręgu woroneskiego, przeprowadzono chemiczne zwalczanie chrabąszcza majowego w drzewostanach i uprawach sosnowo-brzozowych opanowanych przez larwy w liczbie 39 szt. na 1 m², a w poszczególnych wypadkach nawet 216 szt./m². Opanowanie przez chrabąszcza powierzchnie opylano 4-krotnie: z samolotu w 1952 r. — 12% HCH, w 1953 r. — 5,5% DDT, oraz opylami naziemnymi w 1954 i 1956 r. preparatem HCH. Norma zużycia proszku wynosiła 20 kg/ha. W okresie 4-letniego chemicznego zwalczania liczba larw chrabąszcza spadła do 7,6 szt. na m², a straty w przyroście upraw zmniejszyły się z 61 na 6%; również zmniejszyły się wypadki sadzonek na nowozakładanych uprawach. W celu całkowitego zwalczania chrabąszcza opylano jeszcze raz w piątym roku opanowane powierzchnie przy zastosowaniu 12% HCH. (L.J.).

169 453 : 414.12 IBL

Mayr F.: Ein neues Stammschutzmittel gegen Rinden — und Holzbrüter. **Nowy środek ochronny pni przed owadami atakującymi korę i drewno.** Allg. Forstz., 1960, t. 15, nr 32, A4, s. 452—453. — Brak robotników i mrozy utrudniają terminowe korowanie drewna, co stwarza niebezpieczeństwo dla drewna i lasu, bo dotychczasowe środki chemiczne są mało skuteczne. Nowy preparat chemiczny „Linz”, oparty na emulsji olejowej, jak się zdaje rozwiązuje te trudności, gdyż łatwo przenika przez korę i skutecznie niszczy szkodniki (*Ipidae*). Badania wykazały, że opryskiwanie kłód na jesieni zabezpieczyło je całkowicie i nie wymagało powtórzenia zabiegu na wiosnę. Podano technikę stosowania insektycydu i recepturę. (W.B.).

**5. POMIAR LASU. PRZYROST. ROZWÓJ
I STRUKTURA DRZEWOSTANÓW.
INWENTARYZACJA I KARTOGRAFIA.**

170 523.1 — — 526.54 IBL

Zacharow W.K.: Nowoje w mietodikie opriedielenja objema kory driewiesnych stwołow. **Nowa metoda określania objętości kory drzew.** Lesnoj Ż., 1960, t. 3, nr 3, B5, s. 10—14, tab. 4, wyk. 3, poz. bibl. 4. — Przeprowadzono badania nad grubością kory drzew dębu, jesionu, osiki, olszy i świerka. Grubość kory obliczono dla średnic 10 sekcji o jednakowej długości, na które dzielono drzewa próbne. Stosunek grubości kory do średnicy sekcji wyrażano w procentach. Z procentu grubości kory w poszczególnych sekcjach obliczono procent objętości kory. W badaniach nad grubością kory uwzględniono także wpływ bonitacji siedliska. (L.J.).

171 547 — — 582 (43) IBL

Kopp D.: Zur Weiterentwicklung der Standortsgliederung im Nordostdeutschen Tiefland. **W sprawie dalszego rozwoju klasyfikacji siedlisk leśnych niziny północnoniemieckiej.** Arch. Forstw., 1960, t. 9, nr 5, B5, s. 387—486, rys. 2, tab. 6, mapa 1, poz. bibl. 69. — Opis prowadzonych obecnie prac nad siedliskami leśnymi w nizinnych częściach NRD. Rozpatrzono zagadnienia związane z rejonizacją siedlisk oraz rezultaty prac kartograficznych rozpoczętych w 1951 r. Za podstawę do kartografii przyjęto typy siedliska, jednakże przy łączeniu tych jednostek w grupy wyższego rzędu przyjęto obecnie nie zasadę podobieństwa gleb, lecz punkt widzenia hodowli lasu i produktywności siedlisk. Prace klasyfikacyjne obejmują również wyodrębnianie siedlisk według przyrostu, charakterystykę naturalnych zespołów leśnych, aktualnej szaty roślinnej, typu gleby, próchnicy, bilansu wodnego i innych

czynników siedliskowych oraz mają na celu podanie wskazówek co do wyboru gatunków drzew do uprawy i melioracji terenów. (L.Z.).

172 547/548 IBL

Beninde R., Hoffmann D., Wallesch W.: Zur Auswertung ertragskundlicher Erhebungen im Verfahren zur Standortkartierung des FEA Koblenz. **W sprawie wykorzystywania danych o przyroście przy sporządzaniu map siedliskowych w Biurze Urządzenia Lasu w Koblenz.** Allg. Forst-u. Jagdztg., t. 131, nr 6, A4, s. 121—125, poz. bibl. 14. — Nowoczesne mapy siedliskowe powinny przedstawiać wystarczająco dokładnie możliwości produkcyjne siedliska z równoczesnym uwzględnieniem zagadnienia ochrony gleb przy nakładzie kosztów i czasu stojących w rozsądnym stosunku do możliwych do osiągnięcia wyników. Opisano kombinowaną metodykę stosowaną w Koblenz, wykorzystującą obserwacje klimatyczne, gleboznawcze, fitosocjologiczne dotyczące przyrostu i historii lasu. Odpowiedziano na zarzuty Mitscherlicha pod adresem tej metody. (S.L.).

173 56 : 228.1 — — 174.7 *Pinus* (43) IBL

Erteld W.: Untersuchungen über Leistung und Entwicklung der Kiefer bei verschiedener Behandlung. **Badania nad wydajnością i rozwojem sosny zależnie od sposobów pielęgnowania.** Arch. Forstw., 1960, t. 9, nr 4, B5, s. 326—364, tab. 9, wyk. 32. — poz. bibl. 10. — W wyniku wieloletnich badań, przeprowadzanych w Eberswalde nad celowością przyrostu drzewostanów sosnowych od ich zwarcia, stwierdzono wyraźną zależność przyrostu masy od przyrostu powierzchni przekroju. Sosna, podobnie jak i wiele innych gatunków drzew leśnych, reaguje zwiększeniem przyrostu na cięcia pielęgnacyjne. Tak zwany przyrost z prze-

światlenia u sosny jest w młodym wieku niezbyt duży. Na ubogich siedliskach optymalna powierzchnia przekroju w młodnikach wynosi 21–23 m², zwiększając się z wiekiem drzewostanu. Na lepszych siedliskach jest ona większa i również wzrasta z wiekiem, lecz wzrost jej szybciej ustaje. Pomędzy poszczególnymi typami drzew dają się zaobserwować znaczne różnice w reagowaniu na zwarcie. Charakter korony może służyć za wskaźnik szybkości przyrostu osobnika nawet w późniejszym wieku. (Streszcz. ros. i ang.). (L.Z.).

174

562 (47)

IBL

Łosickij K.B.: Opriedielenje wielicziny tiekuszczewo prirosta w lesach SSSR. **Określenie wielkości bieżącego przyrostu w lasach ZSRR.** Lesn. Choz., 1960, t. 12, nr 4, A4, s. 7–10, tab. 1, wyk. 4, — Przeciętny przyrost roczny stosowany dotychczas jako wskaźnik produktywności, przy porównywaniu gospodarstw o różnym ustosunkowaniu klas wieku, nie obrazuje rzeczywistego przyrostu masy. Natomiast przyrost bieżący, choć trudniejszy do obliczenia, dokładnie określa wielkość przyrostu masy. Brak jest dotychczas prostych sposobów obliczania przyrostu bieżącego, szczególnie dla dużych obszarów. Autor proponuje, aby określać bieżący przyrost dla wszystkich gatunków i dla całego kraju za pomocą stosunku przyrostu bieżącego do przeciętnego wyrażonego w procentach, łatwego do obliczenia przy zastosowaniu tablic przyrostu. Należy tylko używać tablic właściwych dla poszczególnych stref klimatycznych. (W.C.).

175

585 (43)

IBL

Wolff G.: Zur Verbesserung der Methodik von Holzvorratsinventuren mit Hilfe des Luftbildes. **W sprawie ulepszenia metodyki inwentaryzacji zapasu za pomocą**

zdjęć lotniczych. Arch. Forstw., 1960, t. 9, nr 4, B5, s. 365–380, rys. 2, tab. 13, poz. bibl. 13. — Opis przeprowadzonych badań nad sposobami obniżki kosztów i zwiększenia dokładności określania zapasu przy urządzeniu lasów w NRD. Na podstawie badań oraz doświadczeń praktycznych stwierdzono, że cele te można osiągnąć zmieniając gęstość sieci pomiarów próbnych, zależnie od zmienności cech drzewostanu i wydatków przewidzianych na taksację. Gęstość tej sieci określa się na podstawie tabel po przybliżonym określeniu zadrzewienia i wysokości drzew na podstawie zdjęć lotniczych oraz po dokonaniu podziału drzewostanu na odpowiednie strefy. (Streszcz. ros. i ang.). (L.Z.).

6. URZĄDZANIE LASU. EKONOMIKA GOSPODARSTWA LEŚNEGO, ADMINISTRACJA I ORGANIZACJA GOSPODARSTWA LEŚNEGO

176

622

IBL

Jurkiewicz I.D.: Ekonomiczeskaja ocenka tipow lesa. **Ekonomiczna taksacja typów lasu.** Lesn. Choz., 1960, t. 12, nr 8, A4, s. 42–45. — Typ lasu charakteryzowany jest na podstawie warunków siedliskowych, elementów taksacyjnych drzewostanu, runa i odnowienia. Zapas drewna określony w jednostkach masy nie daje dokładnego obrazu jakości drewna, która może być bardzo różna nawet na takim samym siedlisku, ale w drzewostanach z różnych pochodzeń. Dla lepszej charakterystyki typów lasu należy wprowadzić ekonomiczny szacunek, w którym uwzględnia się wartość drewna (wg cenników), użytków międzyrębnych, użytków ubocznych. Na podstawie porównania wyników ekonomicznego szacowania, można będzie powziąć decyzję, jaki gatunek warto wprowadzić na dane siedlisko, aby uzyskać jak najlepsze wyniki finansowe. W tym celu można wykorzystać wskaźnik wartości rocznej produk-

cji z 1 ha (przy jednakowych warunkach siedliskowych). Autor uważa, że przy wszystkich badaniach nad typami lasu oprócz opisów należy podawać ekonomiczny szacunek wartości produkcji. (W.C.).

177 681.9 — — 017.1 IBL

Korolew M. A.: Uprawlenju proizvodstvom nieobchodimy elektronnyje vychislitelniye mashiny. **Kierowanie przedsiębiorstwem wymaga elektronowych maszyn obliczeniowych.** *Miechaniz. Awtomat. Proizw.* 1960, t. 14, nr 8, A4, s. 47—51, — Sprawne administrowanie i kierowanie przedsiębiorstwem wymaga dokładnej znajomości wielu wskaźników, wyliczanych na podstawie niejednokrotnie bardzo obfitych materiałów. Opracowanie ich przy pracy normalnej — jest niemożliwe w wymaganych terminach, w warunkach obecnych. Omówiono wypadki, w których maszyny elektronowe znalazły już zastosowanie. Podkreślono ważność maszyn elektronowych w gospodarce socjalistycznej dla szybkiego określania kierunku przemian gospodarczych itp. oraz konieczność kompleksowego rozwiązywania mechanizacji sprawozdawczości przedsiębiorstwa. (K.C.).

178 681 — — 017.1 IBL

Oetting F.: Rechenmaschinen für den Forstbetrieb. **Maszyny do liczenia do użytku leśnictwa.** *Allg. Forstz.*, 1960, t. 15, nr 28, A4, s. 393—395, fot. 5, poz. bibl. 5. — Opis kilku najdoskonalszych maszyn do liczenia, niejednokrotnie trudnych do wybrania w powodzi prospektów i reklam. Podano charakterystykę i ceny modeli Addiator Duplex, Curta, Thales, Deris, Badenia TEH 10, Duplex, oraz Olivetti Tetractys. Na podstawie obliczeń omówiono opłacalność wydatku przy określonej eksploatacji przyrządu. (W.B.).

8. PRODUKTY LEŚNE I ICH UŻYTKOWANIE

179 IBL

845.51 : 147 × 19.22 *Xyloterus*

Michalec M., Novak V.: Výsledky polo-proveznich zkoušek s ochranou kulatiny a ničením dřevokaza čárkovaného. **Wyniki pólgospodarczych prób ochrony drewna okrągłego i zwalczania drwalnika paskowanego.** *Lesn. Práce*, 1960, nr 7, B5, s. 305—308, fot. 2. — Badanie biologii drwalnika dostarczyło nowych wiadomości o nim i danych do opracowania sposobów zwalczania. Zapobieganie szkodom polega na ochronie drewna na składowisku z jednoczesnym niszczeniem chrząszczy w okresie rójki oraz na niszczeniu drwalnika w okresie jego zimowania w glebie. W celu ochrony drewna opyla się je co najmniej 2 razy w roku mieszaniną 1 : 1 insektycydów Dynocidu i Cyklo w ilości 1,25—1,50 l/m³ i raz opryskuje się roztworem emulsji Nera z dodatkiem DDT w dawce 5 l/m³. Niszczenie drwalnika zimującego polega na spryskiwaniu gleby jesienią lub wiosną 5—6% roztworem Arborolu w dawce 5 l/m² gruntu. (S.K.).

9. LASY I LEŚNICTWO W GOSPODARCE NARODOWEJ

180 907.2 (494) IBL

Tromp H.: Der stadtnahe Wald. **Las podmiejski.** *Allg. Forstz.*, 1960, t. 15, nr 34, A4, s. 472—473, poz. bibl. 3. — Omówiono zagadnienie na przykładzie Szwajcarii. Ustalono, że powierzchnia leśna w pobliżu miast nie może spaść poniżej 1/3 pow. ogólnej. Wskutek rozwoju motoryzacji dotychczasowy warunek sytuowania lasów podmiejskich w promieniu do 10 km stracił na aktualności. Koncepcja lasu wypoczynkowego koliduje z jego zagospodarowaniem i użytkowaniem ze względu na tendencje do akcentów parkowych (aleje, ławki) i wymagania este-

tyki. Podkreślono rolę lasu w bilansie wodnym oraz sprawy ochrony lasów podmiejskich. (W.B.).

Autorzy analiz:

K. C. — Doc. mgr K. Czereyski
L. J. — Mgr inż. L. Janson
L. Z. — Mgr inż. L. Zieliński
S. K. — Mgr inż. S. Kocięcki
S. Ł. — Mgr inż. S. Łukomski
W. B. — Mgr inż. W. Brodzikowski
W. C. — Mgr inż. W. Chmielewski.

Przegląd Dokumentacyjny zawiera jedynie niewielką część analiz dokumenta-

cyjnych z zakresu leśnictwa. Pełna dokumentacja ukazuje się w postaci kart dokumentacyjnych. Centralny Instytut Informacji Naukowo-Technicznej i Ekonomicznej (Warszawa, Al. Niepodległości 188) przyjmuje zgłoszenia na prenumeratę kart dokumentacyjnych, która może obejmować zarówno całą dokumentację naukowo-techniczną jak i oddzielne jej działy lub poszczególne zagadnienia i tematy. Cena 1 karty dokumentacyjnej wynosi w prenumeracie 25 gr. CIINTE wykonuje (za zwrotem kosztów) fotokopie i mikrofilmy publikacji objętych zarówno przeglądem dokumentacyjnym jaki i kartami dokumentacyjnymi.